

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

**KIMYOVIY MODDALARDAN HIMOYALOVCHI POYABZAL 3-QISM:
KIMYOVIY MODDALAR BILAN UZOQ VAQT ALOQADA BO'LISH UCHUN
TALABLAR**

(EN 13832-3:2020, IDT)

Rasmiy nashr

O'zbekiston standartlar instituti

Toshkent

So‘z boshi

1. O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan QABUL QILISHGA TAQDIM ETILDI.
2. O‘zbekiston standartlar institutining 2024 yil 15-iyuldagi 37/XSt-sonli buyrug‘i bilan TASDIQLANDI VA AMALGA KIRITILDI.
3. Ushbu standart EN 13832-3:2018, “Footwear protecting against chemicals — Part 3: Requirements for prolonged contact with chemicals” xalqaro standartiga aynan o‘xshash.
4. DASTLABKI AMALGA KIRITILISHI

Ushbu milliy standart va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida amalga kiritish haqidagi axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi.

Ushbu milliy standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI**KIMYOVIY MODDALARDAN HIMOYALOVCHI POYABZAL 3-QISM:
KIMYOVIY MODDALAR BILAN UZOQ VAQT ALOQADA BO‘LISH UCHUN
TALABLAR****ОБУВЬ ДЛЯ ЗАЩИТЫ ОТ ХИМИЧЕСКИХ ВЕЩЕСТВ ЧАСТЬ 3:
ТРЕБОВАНИЯ ДЛЯ ДЛИТЕЛЬНОГО КОНТАКТА С ХИМИЧЕСКИМИ
ВЕЩЕСТВАМИ****FOOTWEAR PROTECTING AGAINST CHEMICALS — PART 3: REQUIRE-
MENTS FOR PROLONGED CONTACT WITH CHEMICALS**

Amalga kirish sanasi 15.09.2024 y.

1 Qo‘llanish doirasi

Ushbu milliy standart ma’lum kimyoviy moddalar bilan uzoq davom etadigan (1 soatdan ortiq davom etadigan) uzluksiz aloqada foydalanuvchini himoya qilish uchun mo‘ljallangan poyabzalga qo‘yiladigan talablarni belgilaydi.

Ushbu milliy standartda kimyoviy moddalar ta’sirida materialning yemirilishga chidamliligi va kimyoviy moddalarning kirib borishi ko‘rsatkichlari aniqlanadi. Boshqa talablar, agar mumkin bo‘lsa, EN ISO 20345, EN ISO 20346 yoki EN ISO 20347 da belgilangan.

2 Standartlarga havolalar

Ushbu standartni qo‘llash uchun quyidagi havola qilingan hujjatlar ajralmas hisoblanadi.

Eskirgan ma’lumotnomalar uchun faqat keltirilgan nashr amal qiladi. Tasdiqlanmagan ma’lumotnomalar uchun havola qilingan hujjatning so‘nggi nashri (shu jumladan har qanday o‘zgartirishlar) qo‘llaniladi.

EN ISO 868:2003, Plastmassa va ebonit. Shor bo‘yicha qattqlikni qattiq o‘lchagich yordamida bosimga qattqlikni aniqlash.

EN 13832-1:2018, Poyabzalni kimyoviy moddalardan himoya qilish - 1-qism: Atamalar va sinov usullari

EN ISO 20344:2011, Shaxsiy himoya vositalari - poyabzal uchun sinov usullari

EN ISO 20345:2011, Shaxsiy himoya vositalari - Xavfsizlik poyabzali

EN ISO 20346:2014, Shaxsiy himoya vositalari - Himoya poyabzali

EN ISO 20347:2012, Shaxsiy himoya vositalari - Kasbiy poyabzal

3 Atamalar va izohlar

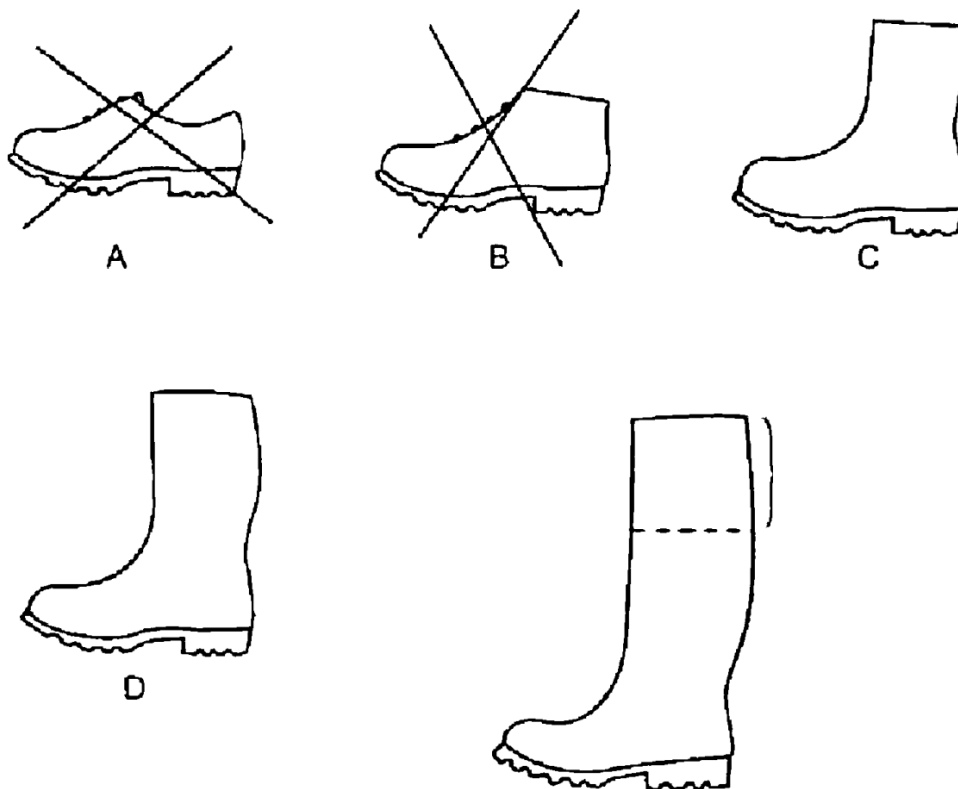
Ushbu standartda EN 13832-1:2018, EN ISO 20345:2011 bo‘yicha atamalar, shuningdek tegishli ta’rif bilan quyidagi atama qo‘llanilgan:

3.1 kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli poyabzal (footwear for prolonged contact with chemicals): Kimyoviy moddalar bilan bir soatdan ortiq doimiy yoki davriy aloqada bo‘lgan foydalanuvchini himoya qilish uchun mo‘ljallangan poyabzal.

Izoh – Ushbu milliy standartdan foydalanishda havola qilinayotgan standartlarni O‘zbekiston hududida amal qilishini joriy yilning 1 yanvar holati bo‘yicha tuzilgan muvofiq standartlar ko‘rsatkichi (tasniflagichi) bo‘yicha hamda joriy yilda chor etilgan axborot ko‘rsatkichlari bo‘yicha tekshirish maqsadga muvofiq bo‘ladi. Agarda havola qilinayotgan standart almashtirilgan (o‘zgartirilgan) bo‘lsa, unda ushbu milliy standartdan foydalanish chog‘ida almashtirilgan (o‘zgartirilgan) standartga amal qilishi kerak. Agarda havola qiligayotgan standart almashtirilmagan bekor qilingan bo‘lsa, unga havola qilingan qoida ushbu havolaga dahldor bo‘lmagan qismida qo‘llaniladi.

4 Poyabzal konstruksiyasi

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli poyabzal tayyorlanishi mumkin.

faqat 1-rasmga muvofiq S, D yoki E konstruksiyalari.

1 - foydalanuvchi tomonidan kerakli uzunlikgacha qirqib olinishi mumkin bo‘lgan cho‘zilgan boldir; A - yarim botinkalar; B - botinka; S - yarim etik; D - etik; E - qo‘nji uzaytirilgan etik

1-rasm - Poyabzal konstruksiyasi

Izoh: Poyabzalning konstruksiyasi E tizzadan uzun bo‘lgan etik (poyabzalning konstruksiyasi D) bo‘lib, u tizzadan yuqori sohani yopadigan va individual moslashtirishda kerakli uzunlikka kesilishi mumkin bo‘lgan ingichka o‘tmaydigan materialdan tayyorlangan qo‘nj bilan jihozlangan.

5 Tasniflash

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli poyabzal 1-jadvalda keltirilgan sinfga mos kelishi kerak.

1-jadval - Poyabzal tasnifi

Sinf	Izohi
II	Kauchuk (masalan, vulkanizatsiya qilingan) yoki polimer (masalan, quyma) poyabzal

EN ISO 20345:2011, EN ISO 20346:2014 va EN ISO 20347:2012 dagi 4-bo‘limga qarang.

6 Talablar

6.1 Asosiy talablar

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli poyabzal 2-jadval talablariga javob berishi kerak.

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli poyabzal himoya paypog‘i bilan jihozlanishi mumkin (ushbu talab majburiy emas). Poyabzal 2-jadvalda keltirilgan uchta standartdan biriga (EN ISO 20345:2011, EN ISO 20346:2014 yoki EN ISO 20347:2012) mos kelishi kerak.

2-jadval Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli poyabzalga qo‘yiladigan asosiy talablar.

Talablar			Havola				Sinf
			EN ISO 20345: 2011	EN ISO 20346: 2014	EN ISO 20347: 2012	EN 13832-3: 2018	II
Umumiy qoidalar	Poyabzal yig‘ilishda	Poyabzal konstruksiyasi va sinfi				4 va 5	X
		Poyabzal ustki qismi balandligi	5.2.2	5.2.2	5.2.2		X
		Maxsus ergonomik xossalari	5.3.4	5.3.4	5.3.3		X
		Germetiklik	5.3.3	5.3.3	5.3.2		X
	Tovon qismi	C va D poyabzal konstruksiyalari (1-rasmga qarang)	5.2.3	5.2.3	5.2.3		X
		Poyabzal konstruksiyasi E (1-rasmga qarang)	5.2.3	5.2.3	5.2.3		X
Poyabzal yig‘ilishda	Taglikning xususiyatlari	Taglik konstruksiyasi	5.3.1.1	5.3.1.1	5.3.1.1		
		Sirpanishga qarshilik	5.3.5	5.3.5	5.3.4		X
	Paypoq himoyasi	Umumiy qoidalar	5.3.2.1	5.3.2.1			X
		Himoya paypog‘ining ichki uzunligi	5.3.2.2	5.3.2.2			X
		Himoya chokining zarbga mustahkamligi	5.3.2.3	5.3.2.3			X
		Siqilish qarshiligi	5.3.2.4	5.3.2.4			X
		Himoya paypog‘i tavsifi	5.3.2.5	5.3.2.5			X
	Xavfsizlik					6.2.3	
	Poyabzalning kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishiga chidamliligi					6.2.1	X
Poyabzal ustki qismi	Umumiy talablar		5.4.1	5.4.1	5.4.1		X
	Qalinlik		5.4.2	5.4.2	5.4.2		X
	Cho‘zilishdagi mexanik xossalari		5.4.4	5.4.4	5.4.4		X
	Gidroliz		5.4.8	5.4.8	5.4.8		X
	Ko‘p marta egilishga chidamlilik		5.4.5	5.4.5	5.4.5		X
Asosiy/qo‘shimcha patak	3-jadvalga qarang						
Tagcharm	Qalinlik		5.8.1	5.8.1	5.8.1		X
	Uzilishga chidamlilik		5.8.2	5.8.2	5.8.2		
	Ishqalanishga qarshilik					6.2.2	X
	Ko‘p marta egilishga chidamlilik		5.8.4	5.8.4	5.8.4		X

	Gidroliz	5.8.5	5.8.5	5.8.5		X
	Oraliq qatlamning birikish mustahkamligi	5.8.6	5.8.6	5.8.6		O

Biror talabning ma'lum bir sinf uchun qo'llanilishi ushbu jadvalda quyidagicha belgilangan:

“X” - ushbu talab majburiy hisoblanadi. Ba'zi hollarda talab faqat tasnif doirasidagi ma'lum materiallarga taalluqli, masalan, poyabzalning charm detallari uchun "RN qiymati" ko'rsatkichi sifatida. Bu boshqa materiallarni qo'llashni istisno qiladi, degani emas;

“O” - poyabzalning ushbu tarkibiy qismi uchun, agar u mavjud bo'lsa, tegishli talab majburiy hisoblanadi.

Izoh 1 – “X” yoki “O” belgisining mavjud emasligi majburiy talablar mavjud emasligidan dalolat beradi.

2-izoh II sinf poyabzalida, odatda, patak bo'lmaydi. Olib qo'yiladigan qo'yma patak mavjud bo'lganda 3-jadval talablari ham qo'llaniladi, bunda charm materiallari uchun faqat 6-valentli xrom va pH qiymatiga qo'yiladigan talablar qanoatlantiriladi.

Izoh 3 - Quyish jarayoni boshlanishidan oldin kolodkaga kiydiriladigan paypoq astar sifatida qaralishi mumkin emas.

3-jadval Asosiy va/yoki qo'yilma pataklarga qo'yiladigan asosiy talablar

Variantlar		Baholanishi lozim bo'lgan detal	EN ISO 20345:2011, EN ISO 20346:2014 va EN ISO 20347:2012 umumiy texnik talablari					
Asosiy pataksiz yoki patak barcha talablarga javob bermaydi	Olib qo'yiladigan qo'yma patak	Qo'yma patak	X	X	X		X	X
Asosiy patak mavjud	Qo'shimcha pataksiz Kaft osti mavjud	Asosiy patak	X	X	X	X	X	
	Olib qo'yilmaydigan yaxlit qo'yma patak	Qo'yma va asosiy patak birgalikda	X		X			
		Qo'yma patak		X			X	X
	Olib qo'yiladigan yaxlit suv o'tkazuvchi qo'yma patak #	Asosiy patak	X	X	X	X	X	
		Qo'yma patak		X			X	X
	Suv o'tkazmaydigan yaxlit yechiladigan qo'yma patak	patak	X	X	X	X	X	
		Qo'yma patak		X	X		X	X

Izoh: Olinadigan vkladishli stelka haqida ma'lumot uchun 8.5-bandga qarang.

X - mazkur talab majburiy hisoblanadi.

Suv o'tkazuvchan qo'yma patak # - bu patak bo'lib, u 7.2

EN ISO 20344:2011 60 soniya yoki undan kam vaqt ichida suvni ichkariga o'tkazadi.

* Talab faqat teri uchun majburiydir.

1.2 Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo'lishga chidamli poyabzalga qo'yiladigan talablar

1.2.1 Poyabzalning yig'ishdagi barqarorligi

1.2.1.1 Umumiy qoidalar

Sinovlar 4-jadvaldagi ro'yxatdagi kamida uchta test-modda uchun o'tkaziladi. Qo'shimcha ravishda, agar ular poyabzalni qo'llashning taxmin qilinayotgan shartlariga javob bersa, ro'yxatda keltirilmagan boshqa test-moddalardan foydalanish mumkin.

4-jadval - Sinov -moddalar ro'yxati

Kod	Sinov-moddalar	CAS raqami	Sinov moddalari sinfi (ma'lumot uchun)
A	Metanol	67-56-1	Birlamchi spirt
B	Atseton	67-64-1	Ketonlar

C	Atsetonitril	75-05-8	Nitril birikmalar
D	Dixlorometan	75-09-2	Xlorlangan uglevodorodlar
E	Uglerod disulfidi	75-15-0	Tarkibida organik birikma bo‘lgan oltingugurt
F	Toluol	108-88-3	Aromatik uglevodorodlar
G	Dietilamin	109-89-7	Aminlar
H	Tetragidrofuran	109-99-9	Geterotsiklik va efir birikmalari
I	Etilatsetat	141-78-6	Efirlar
J	n-heptan	142-82-5	To‘yingan uglevodorodlar
K	Natriy gidroksid 40%	1310-73-2	Noorganik asoslar
L	Sulfat kislota 96%	7664-93-9	Noorganik mineral kislotalar, oksidlovchi
M	Nitrat kislota 65%	7697-37-2	Noorganik mineral kislotalar, oksidlovchi
N	Sirka kislota 99%	64-19-7	Organik kislotalar
O	Ammoniy gidroksid 25%	1336-21-6	Organik asoslar
P	Vodorod peroksidi 30%	7722-84-1	Peroksidlar
Q	Izopropanol	67-63-0	Alifatik spirtlar
R	Natriy gipoxlorit (13±1) % (faol xlorit)	7681-52-9	Gipoxloritlar
S	Plavik kislota 40%	7664-39-3	Noorganik mineral kislotalar
T	Formaldegid 37 %	50-00-0	Aldegidlar

Ehtiyot choralari Ushbu standartni qo‘llashda umumqabul qilingan laboratoriya amaliyotini o‘rganish kerak. Ushbu standart qo‘llashning aniq shartlari bilan bog‘liq bo‘lgan barcha xavfsizlik masalalarini qamrab olishga mo‘ljallanmagan. Ushbu standartni qo‘llaydigan shaxslarning javobgarlik sohasiga amaldagi normativ-huquqiy hujjatlar talablariga rioya qilgan holda texnika xavfsizligi va mehnatni muhofaza qilish bo‘yicha belgilangan tadbirlarni amalga oshirish kiradi.

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli poyabzal 5-jadval talablariga javob berishi kerak.

5-jadval Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt kontaktga chidamli poyabzalga qo‘yiladigan talablar

Sinov moddalari	Materialning kimyoviy moddalar ta’sirida yemirilishga chidamliligi 24 soat (6.2.1.2)	Kirish (6.2.1.3)
4-jadvaldan kamida 3 ta Sinov moddalari	X	X

1.2.1.2 Kimyoviy moddalar ta’sirida materialning yemirilishga chidamliligi

1.2.1.2.1 Umumiy qoidalar

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli poyabzal uchun materialning kimyoviy moddalar ta’sirida yemirilishga chidamliligi EN 13832-1:2018 (4.3-kichik bo‘lim) ga muvofiq, markirovkada va foydalanish bo‘yicha qo‘llanmada ko‘rsatilgan har bir kimyoviy modda uchun materialni ushlab turish vaqti 24 soat bo‘lganda sinovdan o‘tkaziladi (4-jadvalga qarang). Poyabzalning pastki va ustki qismlarini sinash bir xil test-moddalardan foydalanilgan holda o‘tkazilishi kerak.

Sinovlar tugagandan keyin sinalayotgan namunalarni tekshirish o‘tkaziladi. Agar sinalayotgan namuna uchun muhim o‘zgarishlar aniqlangan bo‘lsa [Qarang EN 13832-1:2018 (4.3.4.3-kichik band)], bunday sinov natijasi talablarga muvofiq emas deb baholanadi.

Agar ular poyabzalni qo'llashning taxminiy shartlariga mos kelsa, boshqa test-moddalardan foydalanishga ruxsat beriladi. 1.2.1.2.2 Kimyoviy moddalar ta'sirida yemirilishga chidamliligi sinovdan o'tkazilgandan so'ng materialning fizik-mexanik xususiyatlarini aniqlash

1.2.1.2.2.1 Massaning o'zgarishi

EN 13832-1:2018 (4.3.4.3-kichik band) ga muvofiq poyabzalning ustki qismi va tagcharmidan olinadigan sinov namunalari massasining o'zgarishini aniqlash zarur. Natijalar sinov bayonnomasida ko'rsatilishi kerak.

Massaning o'zgarishiga hech qanday talab qo'yilmagan. Ushbu ma'lumotlar faqat sinov jarayonida sinalayotgan namunalari massasining o'zgarishini baholash uchun axborot maqsadlarida keltiriladi.

1.2.1.2.2.2 Kimyoviy moddalar ta'sirida yemirilishga chidamliligi sinovdan o'tkazilgandan so'ng materialning fizik-mexanik xususiyatlariga qo'yiladigan talablar

Kimyoviy moddalar ta'sirida parchalanishga chidamliligi sinovdan o'tkazilgandan so'ng materialning fizik-mexanik xususiyatlariga qo'yiladigan talablar 6-jadvalda keltirilgan.

6-jadval Kimyoviy moddalar ta'sirida yemirilishga chidamliligi sinovdan o'tkazilgandan so'ng poyabzal tagligi va ustki qismining asosiy fizik-mexanik xususiyatlariga qo'yiladigan talablar

Tagcharm		Poyabzal ustki qismi	
Yorilishga mustahkamligi EN ISO 20344:2011,8.2	Qattqlik EN ISO 868:2003	Uzilishga mustahkamligi. II sinf: EN ISO 20344:2011 (8.2- kichik bo'lim)	Uzilishdagi nisbiy uzayish EN ISO 20344:2011 (kichik bo'lim 6.4)
EN 13832-1:2018 (4.3.3.2-kichik band) ga muvofiq oldindan tayyorlangan taglik materiallarining barcha turlari uchun qo'llaniladi		EN 13832-1:2018 ga muvofiq oldindan tayyorlangan poyabzal ustki materiallarining barcha turlari uchun qo'llaniladi (4.3.3.2-kichik band)	Olinmaydigan astarsiz II sinf poyabzali uchun qo'llanilmaydi
- Zichligi 0,9 g/sm ³ dan ortiq bo'lgan material uchun 6,4 kN/m dan kam emas - - Zichligi 0,9 g/sm ³ dan oshmaydigan material uchun kamida 4,0 kN/m	Minimum: Shor A bo'yicha 30 Maksimum: (materialning yemirilishga chidamliligini sinashdan oldingi qiymati, +10) A shor bo'yicha	II sinf uchun: yemirilishga chidamlilik uchun sinovdan oldin material uchun qiymatning kamida 80%	Olib qo'yiladigan astarli II sinf uchun: yemirilishga chidamlilik uchun sinovdan oldin material uchun qiymatning kamida 80%

1.2.1.3 Kirishga chidamliligi Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo'lgan poyabzalning kirishga chidamliligini sinash natijalarining har biri EN 13832-1:2018 (4.4-kichik bo'lim) va normallashtirilgan kirish vaqti bo'yicha 7-jadvalga muvofiq tasniflanishi kerak.

7-jadval - Kirishga chidamlilik darajalari

Kirishning me'yorlashtirilgan vaqti, daq	Kirishga chidamlilik sinfi
121 dan 240 daqiqagacha	1
241 dan 480 daqiqagacha	2
8 soatdan 24 soatgacha "kamida 8 soat"	3
24 soatdan 32 soatgacha "kamida 24 soat"	4
"Kamida 32 soat"	5

Tanlangan uchta test-moddalarning har biri bo'yicha kirishga chidamlilik sinfi kamida 1 bo'lishi kerak.

Natijalar EN 16523-1:2015 (8.5.1.4-kichik band) ga muvofiq farq qilganda, sinov natijasi talablarga javob bermaydi deb baholanadi.

Sinovlar 4-jadval ro'yxatida ko'rsatilgan test moddalaridan foydalangan holda o'tkazilishi kerak. Agar ular poyabzalni qo'llashning mo'ljallangan shartlariga mos kelsa, boshqa test modda-

larini qo'llashga yo'l qo'yiladi. Kimyoviy moddalar ta'sirida materialning yemirilishga chidamliligini sinash, shuningdek, kirish sinovi bir xil test-moddalardan foydalangan holda o'tkazilishi kerak.

1.2.2 Tagcharm

II sinf poyabzal tagligi EN ISO 20344:2011 ga muvofiq sinovdan o'tkazilganda (8.3-kichik bo'lim) material hajmining yo'qotilishi 350 mm³ dan oshmasligi kerak.

1.2.3 Xavfsizlik

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo'lishga chidamli poyabzal foydalanuvchining sog'lig'iga yoki uning gigiyenik holatiga salbiy ta'sir ko'rsatmasligi kerak. Himoya poyabzali xavfsiz deb topilgan to'qimachilik, charm, rezina yoki plastmassa kabi materiallardan tayyorlangan bo'lishi kerak. Poyabzal materiallaridan har kuni foydalanish uchun mo'ljallangan sharoitlarda, toksik, kanserogen, mutagen, allergenlarga tegishli bo'lgan, bepustlik yoki boshqa zarar yetkazuvchi moddalarni ajratib chiqarmasligi kerak. Biror-bir buyumning xavfsiz ekanligi to'g'risidagi ma'lumot albatta tekshirilishi kerak

Izoh: Materiallar va poyabzal komponentlari tarkibida ma'lum kimyoviy moddalarning mavjudligiga yo'l qo'yilmasligi to'g'risidagi ma'lumotlar [7].

1.3 Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo'lishga chidamli poyabzalga qo'yiladigan qo'shimcha talablar .

Ko'rsatilgan qo'llanish sohasiga muvofiq aniq foydalanish uchun qo'shimcha talablar belgilanishi mumkin. Bunday hollarda kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt kontaktga chidamli bo'lgan poyabzal 8-jadvalda belgilangan tegishli qo'shimcha shartlarni qanoatlantirishi kerak.

8-jadval Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo'lishga chidamli poyabzalga qo'yiladigan qo'shimcha talablar

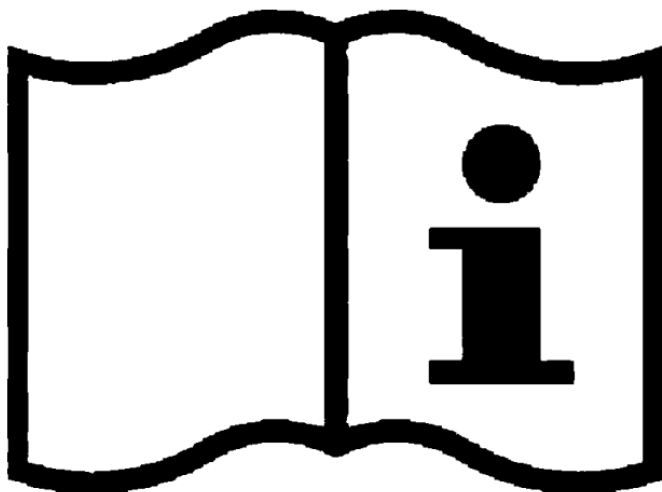
Talablar			Texnik talablar	Sinf	Belgilash
			EN ISO 20345:2011 EN ISO 20346:2014 EN ISO 20347:2012	II	
Poyabzal yigʻilishda	Tovon qismining energiya yutilishi		6.2.4	*	E
	Teshilishga chidamlilik: metall qoʻshimchasi no-metall qoʻshimchasi		6.2.1	*	PX PY
	Oyoq panjasini yuqori haroratdan izolyatsiyalash		6.2.3.1	*	HI
Poyabzal yigʻilishda	Taglikni past haroratdan izolyatsiyalash		6.2.3.2	*	CI
	Metatarzal himoya		6.2.6	*	M
	Elektr xossalari	Antistatik poyabzal	6.2.2.2	*	A
		Elektr oʻtkazuvchi poyabzal	6.2.2.1	*	C
	Toʻpiq himoyasi		6.2.7	*	AN
Yuqori	Kesiklarga chidamlilik		6.3.3	*	CR
Tagcharm	Protektorlar (rifalar) zonasi		6.4.1	*	HRO
	Protektorli tagcharmning qalinligi (riflar)		6.4.2	*	
	Protektorlar (riflar) balandligi		6.4.3	*	
	Qizdirilgan sirtlar bilan kontaktga chidamliligi		6.4.4	*	

* Agar poyabzal uchun ushbu tavsif berilgan bo'lsa, ushbu talabga albatta rioya qilish kerak.

7 Tamg‘alash

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli poyabzal foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalar bilan komplektda keltirilishi kerak (8-bo‘limga qarang). Barcha ma’lumotlar aniq bo‘lishi va tafovutlarni keltirib chiqarmasligi kerak. Har bir yarim juft himoya poyabzaliga turg‘un va aniq markirovka, masalan, shtampovka yoki bosma bilan belgilanishi kerak. Markirovka quyidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olishi kerak:

- a) o‘lchami;
- b) ishlab chiqaruvchining tamg‘alanishi;
- c) ishlab chiqaruvchi tomonidan berilgan tur belgisi;
- d) tayyorlangan oy va yil;
- e) ushbu standartga havola. Himoya paypog‘ining zarbga chidamliligi, agar u mavjud bo‘lsa, quyidagicha belgilanishi kerak:
 - “200J,” agar himoya paypog‘i EN ISO 20345:2011 talablariga javob bersa (5.3.2-band),
 - “YUODj “ agar himoya paypog‘i EN ISO 20346:2014 talablariga javob bersa (5.3.2-band);
- f) “Foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalarga qarang”ni bildiruvchi piktogramma, u majburiy hisoblanadi va 2-rasmda keltirilgan piktogrammaga mos kelishi kerak.

2-rasm - ISO 7000:2014 dan 1641 piktogramma “Foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalarga qarang”

g) “Kimyoviy moddalar ta’siridan himoya qilish”ni ifodalovchi piktogramma, u majburiy hisoblanadi. Agar bunday piktogramma ko‘rsatilgan bo‘lsa, u 3-rasmda keltirilgan piktogrammaga mos kelishi kerak.

Izoh: Agar poyabzal EN 13020345:2011, yoki EN 13020346:2014, yoki EN ISO 20347:2012 ning barcha talablariga javob bersa, tegishli standart belgisi mahsulotdagi tamg‘ada ham ko‘rsatilishi mumkin.

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli, 2- va 5-jadvallarda keltirilgan talablarga javob beradigan poyabzalga 3-rasmda tasvirlangan piktogramma (ISO 7000:2014 “Kimyoviy moddalar ta’siridan himoya qilish” piktogrammasi) tushirilgan bo‘lishi kerak. Piktogramma har bir poyabzal buyumining tashqi tomoniga tushirilishi va minimal o‘lchamlari 30x30 mm bo‘lishi kerak.

3-rasm - Kimyoviy moddalar ta’siriga chidamlilikni ifodalovchi piktogramma

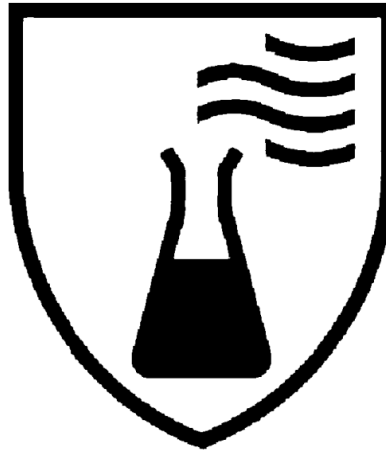
Standartni harfiy kod yordamida belgilangandan so‘ng, kamida uchta modda 4-rasmda ko‘rsatilganidek, kvadrat qavs ichida ko‘rsatilishi kerak. Agar sinov moddalari ro‘yxatida ko‘rsatilmagan boshqa kimyoviy moddalar bilan sinovlar o‘tkazilgan bo‘lsa (4-jadvalga qarang), bu ma’lumotlar foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalarda ko‘rsatilishi kerak.

Poyabzal 7-jadvalda keltirilgan qo‘shimcha talablarga mos kelganda, ma’lumotlar markirovkaning ikkinchi qatorida ko‘rsatiladi (4-rasmga qarang).

Masalan (4-rasmga qarang), poyabzal [EN ISO 20345:2011 (5.3.2-band) ga mos keladigan himoya paypog‘i, qizdirilgan yuzalar bilan aloqaga chidamli va antistatik xususiyatlarga ega

bo‘lgan taglik bilan], u atseton, nitrat kislota (65%) va n-heptan bo‘yicha II sinf uchun minimum sifatida kirishga chidamlilik uchun sinovdan muvaffaqiyatli o‘tgan bo‘lsa, quyidagi markirovkani o‘z ichiga olishi kerak:

EN 13832-3:2018 [B-M-J]
200Дж-ННО-А

4-rasm - Poyabzalni markirovkalash namunasi

8 Ishlab chiqaruvchi tomonidan taqdim etiladigan foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalar

8.1 Umumiy qoidalar

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo‘lishga chidamli poyabzalning har bir jufti 8.2 - 8.7 da keltirilgan ma’lumotlar ko‘rsatilgan foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalar bilan birga bo‘lishi kerak. Foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalarda 2-rasmda tasvirlangan "Foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalarga qarang" piktogrammasidan foydalanish kerak.

8.2 Foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalar va tegishli ma’lumotlar

Foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalarda tafovutlar bo‘lmasligi kerak. Foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalar quyidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olishi kerak:

- a) ishlab chiqaruvchining va/yoki uning rasmiy vakolatli vakilining nomi va to‘liq manzili;
- b) mazkur standartning tartib raqami va nashr etilgan yili;
- c) barcha piktogrammalar, belgilar va tasniflarning izohi, shuningdek, ushbu poyabzal uchun o‘tkazilgan usullar va qiynoqlar tavsifi;
- d) foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalar:
 - 1) foydalanuvchi poyabzalni foydalanishdan oldin o‘tkazishi lozim bo‘lgan barcha tekshirishlar,
 - 2) moslash - poyabzalni kiyish va yechish usullari va usullari,
 - 3) foydalanish - foydalanishning mumkin bo‘lgan turlari to‘g‘risidagi ma’lumotlar va batafsil ma’lumotlar keltirilgan axborot manbasiga havola,
 - 4) poyabzal chidamli deb topilgan kimyoviy moddalar ro‘yxati,
 - 5) foydalanish bo‘yicha cheklovlar (masalan, ruxsat etilgan harorat oralig‘i),
 - 6) poyabzalni zarur holatda saqlash va saqlash bo‘yicha yo‘riqnomalar, yaroqlilikka tekshirishlar o‘rtasida yo‘l qo‘yiladigan maksimal intervallar ko‘rsatilgan holda. Zarur bo‘lsa, quritish usulini ko‘rsatish,
 - 7) tozalash va/yoki zararsizlantirish bo‘yicha ko‘rsatmalar,
 - 8) yaroqlilik muddati tugagan sana yoki xizmat muddati,
 - 9) zaruriyat bo‘lganda poyabzalning asl konstruksiyasini o‘zgartirish sertifikatning bekor qilinishiga sabab bo‘lishi mumkinligi haqida ogohlantirish (masalan, ortopedik poyabzal uchun),
 - 10) qo‘shimcha illyustratsiyalar, butlovchi qismlar ro‘yxati va boshqalar;
 - e) aksessuarlar va almashtiriladigan elementlarga ko‘rsatmalar;

f) tashish uchun mos keladigan o'rov turi;

d) shikastlanishlarni baholash uchun quyida keltirilgan qo'llanma.

Agar quyidagi shikastlanishlardan kamida bittasi aniqlangan bo'lsa, poyabzal utilizatsiya qilinadi:

i) aniq ifodalangan va poyabzal ustki materiali qalinligining yarmiga tarqaladigan chuqur yoriqning rivojlanishi [5a-rasmga qarang];

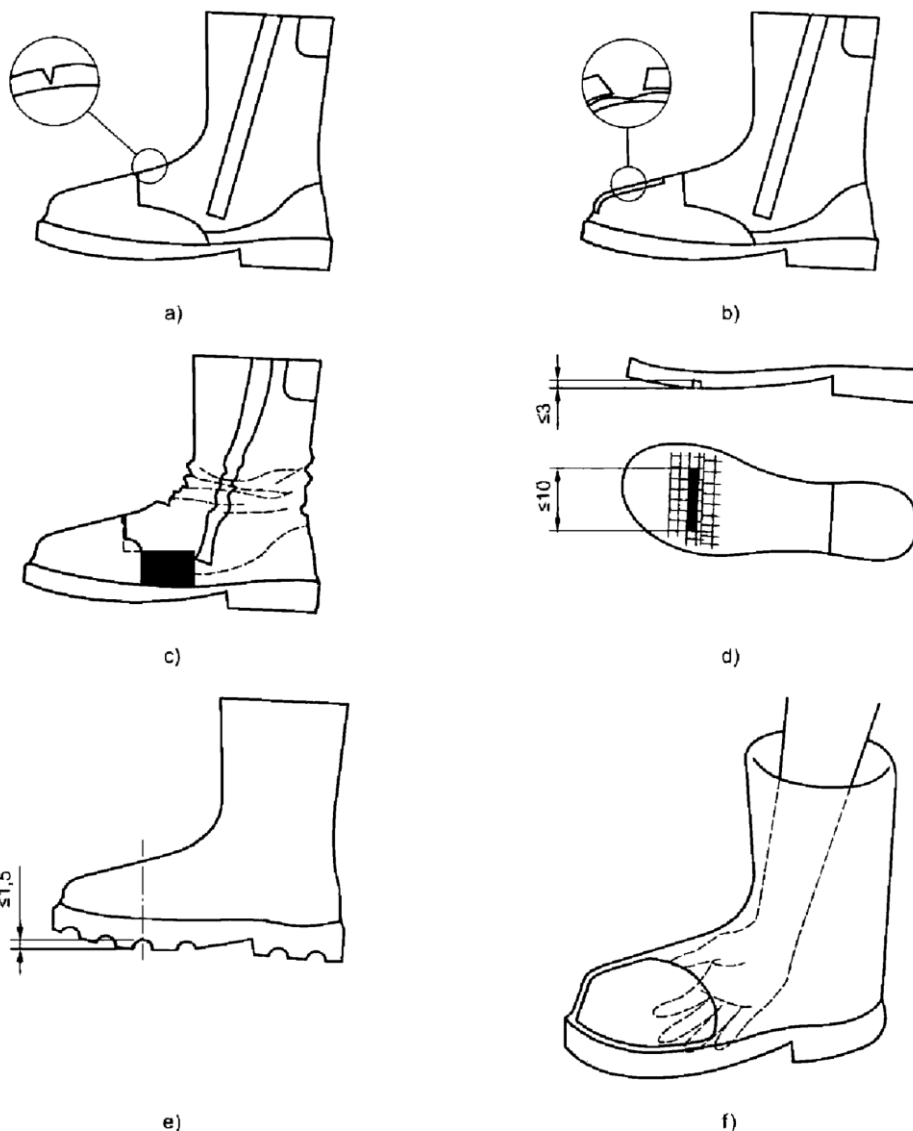
ii) poyabzalning tashqi yuzasida deformatsiya, materialni kimyoviy moddalar bilan kuydirish, suyuqlanish, pufakchalar hosil bo'lish yoki tarqoq choklar paydo bo'lish sohalari paydo bo'ladi [5b-rasmga qarang];

iii) poyabzalning yuqori qismi yirtilishi, agar uning uzunligi uzunasiga 10 mm va kengligi (va/yoki chuqurligi) 5 mm dan ortiq bo'lsa [5s-rasmga qarang] ;

iv) taglikda uzunligi 10 mm va kengligi (va/yoki chuqurligi) 3 mm dan ortiq bo'lgan yoriq hosil bo'lsa [5d-rasmga qarang] ;

v) ko'tarilish sohasida protektor (rifa) balandligi 1,5 mm dan kam bo'lsa [5e-rasmga qarang] ;

vi) ishlab chiqaruvchi tomonidan yetkazib beriladigan qo'yma patakda (agar nazarda tutilgan bo'lsa) aniq ifodalangan deformatsiya va buzilish sohasi paydo bo'lsa.

5-rasm - Shikastlanishni baholash bo'yicha qo'llanma

8.3 Elektr xossalari

Ekspluatatsiya bo'yicha yo'riqnoma, agar qo'llanilishi mumkin bo'lsa, EN ISO 20345:2011 da belgilangan ma'lumotlarni o'z ichiga olishi kerak (8.2.1, 8.2.2 yoki 8.2.3-bandlar).

8.4 Kimyoviy moddalar ta'siridan himoya qilish xususiyatlari

Kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo'lishga chidamli poyabzalning har bir juftiga quyidagi so'zma-so'z matn bilan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar ilova qilinishi kerak:

"Siz kimyoviy moddalar bilan uzoq vaqt aloqada bo'lish uchun mo'ljallangan poyabzaldan foydalanasiz. Ushbu poyabzal EN 13832-3:2018 bo'yicha sinovdan o'tkazildi. Ushbu poyabzal quyidagi jadvalga muvofiq turli kimyoviy moddalar bilan sinovdan o'tkazildi. Poyabzalning himoya xususiyatlari laboratoriya sharoitida aniqlangan va faqat ko'rsatilgan kimyoviy moddalar uchun ta'sir qiladi. Foydalanuvchi boshqa kimyoviy moddalar bilan kontaktga kirishishga e'tibor qaratishi kerak moddalar yoki tashqi omillarning ta'siri (masalan, yuqori yoki past harorat, g'adir-budur sirtlarga yoki o'tkirlangan predmetlarga zarbalar) ushbu poyabzalning himoya xususiyatlariga ta'sir qilishi mumkin va talab qilinadigan xavfsizlik texnikasi choralariga qat'iy rioya qilishi kerak. Kimyoviy moddalar bilan tez-tez takrorlanadigan qisqa muddatli kontaktlar ushbu standartda ko'rib chiqilmaydi."

Mahsulot				
Standart	EN 13832-3:2018			
Kimyoviy moddalar				
raqami CAS				
Kirishga chidamlilik sinfi				
Izoh				

8.5 Qo'shimcha steklya

Ekspluatatsiya bo'yicha ko'rsatmalar EN ISO 20345:2011 da belgilangan ma'lumotlarni o'z ichiga olishi kerak (8.3-kichik bo'lim).

8.6 Teshikka qarshilik

Ushbu bo'lim EN ISO 20345:2011, EN ISO 20346:2014 va EN ISO 20347:2012 bilan birgalikda qo'llaniladi. Agar ko'rsatilgan standartlar qoidalariga o'zgartirishlar kiritilgan bo'lsa, ushbu bo'lim chiqarib tashlanadi va yangi standartda belgilangan qoidalar bilan almashtiriladi.

Teshiklarga qarshilikni ta'minlovchi poyabzalning har bir juftiga quyidagi so'zma-so'z matn bilan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar ilova qilinishi kerak:

Ushbu poyabzalning teshilishga qarshiligi laboratoriya sharoitida diametri 4,5 mm bo'lgan kesik uchli va 1100 N kuch qo'yiladigan sinov mixidan foydalangan holda aniqlandi. Teshish kuchini oshirish yoki mix diametrini kamaytirish deformatsiya xavfini oshiradi.

Bunday hollarda himoyaning muqobil usullarini ko'rib chiqish zarur. Hozirgi vaqtda himoya poyabzali uchun ikkita asosiy turdagi teshilishga qarshi qistirmalar mavjud bo'lib, ular teshilishga qarshilikni ta'minlaydi. Bular metall prokladkalar va nometall prokladkalardir. Ikkala turdagi tirnalishga qarshi qistirmalar ushbu standartga muvofiq tirnalishga qarshilik bo'yicha minimal talablarga javob beradi, ammo ularning har biri turli qo'shimcha afzallik va kamchiliklarga ega, ular orasida quyida keltirilganlarni ko'rsatish maqsadga muvofiqdir.

Metall tirnalishga qarshi qistirmalar: himoyani ta'minlash kamroq darajada o'tkir predmetning shakliga/obyektning xavfliligiga (ya'ni diametri, geometriyasi, o'tkirligiga) bog'liq, ammo poyabzal ishlab chiqarishdagi cheklovlar tufayli ushbu qistirmalar poyabzalning pastki qismini to'liq yopmaydi.

Nometall antiprokol qistirmalar: eng yengil, egiluvchan va metall antiprokol qistirmalarga nisbatan katta himoya maydonini ta'minlaydi, ammo ularning teshilishga qarshiligi o'tkir predmetning shakliga/obyektga tahdid solishiga (ya'ni diametri, geometriyasi, o'tkirligiga) qarab sezilarli darajada o'zgarishi mumkin. Muayyan poyabzalda teshiklardan himoyalaniшни ta'minlaydigan teshiklarga qarshi qistirmaning turi haqida batafsil ma'lumot olish uchun ishlab chiqaruvchi

yoki yetkazib beruvchiga murojaat qilish kerak, ular foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalarda keltirilgan."

8.7 Sirpanishga qarshilik

A ilovada keltirilgan matn foydalanish bo‘yicha ko‘rsatmalarga kiritilishi kerak.

Sirpanishga qarshilik

Izoh: Ushbu ilova EN ISO 20345:2011, EN ISO 20346:2014 va EN ISO 20347:2012 bilan birgalikda qo‘llaniladi. Agar ko‘rsatib o‘tilgan standartlar qoidalariga o‘zgartirishlar kiritilgan bo‘lsa, ushbu ilova chiqarib tashlanadi va yangi standartda keltirilgan "Sirpanishga qarshilik" bo‘limi bilan almashtiriladi.

A.1 Kirish

Ushbu ilovada poyabzalda ko‘zda tutilgan sirpanish qarshiligi haqida ma’lumotlar keltirilgan. Oyoq kiyimning himoya xossalarini aniqlashda va uni tanlashda sirpanishga qarshilik ko‘rsatish alohida muhim rol o‘ynashi kerak.

Shu munosabat bilan sirpanishga qarshilik tor maxsus tushuncha bo‘lib, poyabzal tagligi va pol yuzasi orasidagi ishqalanish koeffitsiyentiga tegishli.

Sirpanish paytida muvozanatning yo‘qolishi, qoqilish va yiqilish baxtsiz hodisalarning asosiy sabablariga kiradi. Bundan tashqari, balandlikdan yiqilish kabi ko‘plab boshqa baxtsiz hodisalar ko‘pincha sirpanish paytida muvozanatning yo‘qolishi natijasida sodir bo‘ladi. Yuqorida sanab o‘tilgan baxtsiz hodisalar xodimlar xarajatlaridan tashqari, davolanish bilan bog‘liq qo‘shimcha xarajatlarni keltirib chiqarishi mumkin.

EN ISO 13287 sirpanishga qarshi sinov usulini o‘rnatadi, foydalanuvchilarga qaysi mahsulot amalda funksional qo‘llanilishini aniq farqlash imkonini beruvchi tavsiyalarni o‘z ichiga oladi. Keltirilgan ma’lumotlar EN ISO 13287 da belgilangan sinov ma’lumotlarini to‘g‘ri talqin qilish va to‘ldirish va natijada baxtsiz hodisalar sonini kamaytirish va shu bilan bog‘liq xarajatlarni kamaytirishga qaratilgan.

Laboratoriya sharoitida o‘tkazilgan sinovlar natijasida tasdiqlanmaguncha poyabzalni sirpanishga chidamli deb hisoblashga yo‘l qo‘yilmaydi. Yangi ma’lumotlar qo‘shimcha sinovlar davomida olinishi mumkin. Poyabzalning qo‘llanilish sharoitidagi sinovlari Yevropa normativ-huquqiy hujjatlarida CIZ (shaxsiy himoya vositalari) uchun belgilangan qoidalarga muvofiq poyabzalning ish joyida foydalanishga yaroqliligini baholash uchun tavsiya etiladi.

“Sirpanishga qarshi,” “sirpanmaydigan,” “sirpanmaydigan” atamallari chalg‘ituvchi bo‘lib, ulardan foydalanmaslik kerak.

Shuni ta’kidlash kerakki, sirpanishga chidamli poyabzal sirpanish paytida muvozanatni yo‘qotish xavfi mavjud bo‘lgan sharoitlarda qo‘llanilishi shart; bu holda qulay poyabzal afzallikka ega.

A.2 EN ISO 13287 va SRA, SRB yoki SRC kodlariga tushuntirishlar.

Agar ishqalanish koeffitsiyenti 0,24 dan past bo‘lsa, normal yurganda sirpanishda muvozanatning yo‘qolishi ehtimoli yuqori bo‘ladi. Ushbu ko‘rsatkichning oshishi sirpanishda muvozanatning yo‘qolishi tufayli baxtsiz hodisalar sonini kamaytiradi. Umuman olganda, piyoda uchun 0,36 ko‘rsatkichi sirpanishda muvozanatni yo‘qotishning minimal xavfiga mos keladi.

EN ISO 13287 bo‘yicha sinov shartlari SRA, SRB va SRC kodlari uchun minimal qiymatlar bilan birga majburiy talablar sifatida belgilanadi. Poyabzal SRA, SRB yoki SRC kodlari talablariga nisbatan yuqori himoya darajasiga mos kelishi mumkin:

- SRA kodi bilan markalangan poyabzal sovun eritmasi bilan qoplangan keramik plitka polda sinovdan o‘tkaziladi. Bular poyabzalning suv asosidagi ifloslanishlar mavjudligida qo‘llanilishini baholash uchun asosiy sinovlardir;

- SRB kodi bilan markalangan poyabzal glitserin bilan qoplangan legirlangan po‘latdan polda sinovdan o‘tkaziladi. Bu poyabzalning yopishqoq iflosliklar, masalan, moylar mavjudligida qo‘llanilishini qo‘shimcha baholash uchun asosiy sinovlardir. Shuni ta’kidlash kerakki, ushbu sinov sharoiti eng qattiq va olingan natijalar sinov sharoiti tufayli past bo‘ladi;

- SRC kodi bilan markalangan poyabzal oldingi poyabzalning ikkala turi uchun keltirilgan sharoitlarda sinovdan o‘tkaziladi, bu ikkala turdagi ifloslanish mavjud bo‘lgan taqdirda poyabzalning qo‘llanilishini baholashga imkon beradi.

Shu munosabat bilan shuni ta’kidlash kerakki, SRC kodi ma’lum darajada chalg‘ituvchi deb qaralishi mumkin, chunki u faqat SRA yoki SRB uchun mos keladigan poyabzalga nisbatan ushbu poyabzal yuqori sirpanish qarshiligini ta’minlaydi, degan ma’noni anglatmaydi. Agar, masalan, bashorat qilingan foydalanish sharoitlari faqat suvli eritmalar bilan qoplangan keramik yuzalarni nazarda tutsa, SRA kodli poyabzal SRA va SRB sharoitlarida sinovlarda sirpanishga

qarshilikning pastroq darajasiga nisbatan yaxshiroq bo‘lishi mumkin. Har qanday holatda ham foydalanishning aniq shartlariga taalluqli bo‘lgan talablarga eng mos keladigan himoya poyabzalini qo‘llash maqsadga muvofiqdir.

Bundan tashqari, shuni e‘tiborga olish kerakki, SRA va SRB poyabzallarini sinovdan o‘tkazish sharoitlari foydalanuvchi qattiq yoki yumshoq gruntida harakatlanayotganda binodan tashqaridagi sharoitlarni hosil qila olmaydi. Bunday sharoitlarda kichik yoki ingichka taglik protektori (rif) loy yoki shag‘al bo‘laklari bilan to‘ldiriladi, bu esa o‘z navbatida sirpanishga qarshilikning sezilarli darajada pasayishiga olib keladi. Shuning uchun, qo‘shimcha va dala sinovlari sirpanish qarshiligiga me‘yoriy sinov natijalaridan farqli ravishda ko‘proq ma‘lumotlar berishi mumkinligiga e‘tibor qaratish zarur.

Eng og‘ir sharoitlarda, masalan, oziq-ovqat o‘simlik yog‘i yoki mineral moyini to‘kib tashlashda bunday poyabzal kafolatlangan himoyani ta‘minlay olmaydi. Bunday sharoitlarda sirpanishga chidamli poyabzal faqat xavf darajasini pasaytirishi mumkin. Ko‘pincha bunday sharoitlarda yagona yechim bunday ifloslanish zonalaridan qochish yoki ularni zudlik bilan bartaraf etishdir.

A.3 Qo‘shimcha sinovlar

A.3.1 Umumiy qoidalar

Ushbu standartda sinovlarni o‘tkazish uchun ishlatiladigan pol yuzalari va suyuq iflosliklar (moylash moddalari) turlari kombinatsiyasi keltirilgan. Albatta, sinovlarga qo‘yiladigan talablarning cheklangan ro‘yxati uchun real sharoitlarda uchrashi mumkin bo‘lgan sirtlarning keng diapazonini prinsipial jihatdan aniq modellashtirish mumkin emas. Aksariyat hollarda poyabzalning boshqa yuzalar va boshqa ifloslantiruvchi moddalar uchun himoya xususiyatlarini bilish kerak.

A.3.2 Polning qo‘shimcha yuzalari

Sirpanishga qarshilik ko‘p jihatdan sinov sharoitiga va pol yuzasining kombinatsiyasiga va ifloslanish turiga bog‘liq. Shuning uchun poyabzalni haqiqiy pol yuzalarida va boshqa omillarni hisobga olgan holda amaliy jihatdan amalga oshirishni hisobga olgan holda sinovdan o‘tkazish maqsadga muvofiqdir.

Profilirlangan pol yuzalarida poyabzalni sinovdan o‘tkazishda yoki qo‘llashda alohida e‘tibor va ehtiyotkorlikka rioya qilish kerak. Bunday vaziyatlarda ishqalanish tufayli sirpanishga qarshilikni yuzaga keltiruvchi omillar yuzaga kelishi mumkin; ko‘p hollarda bu noto‘g‘ri natijalarga olib keladi. Oyoq osti protektorlarining bunday profillari bo‘lmaganlari uchun polning profillangan yuzalari bilan ilashish yuzaga kelishi mumkin. Bunday o‘zaro ta‘sir kichik eskirish sharoitida tez o‘zgarishlarga uchraydi.

A.4 Poyabzalning qo‘llanilishiga ta‘sir qiluvchi omillar

A.4.1 Umumiy qoidalar

Oyoq poyabzalning to‘voni va tumshuq qismidagi taglik protektori (rif), shuningdek, poyabzalning bu qismlari tayyorlangan material sirpanishga qarshilik ko‘rsatish uchun muhim ahamiyatga ega. Yumshoqroq materiallar va protektorning tor profili suyuq ifloslanish sharoitida barqaror ishlaydi. Ochiq profil, qoidaga ko‘ra, qattiq sochiluvchan ifloslanishlar uchun ko‘proq mos keladi. Poyabzalni muayyan ekspluatatsiya sharoitlarida sinovdan o‘tkazish eng maqbul variant hisoblanadi.

A.4.2 Yeyilish jarayonida sirpanishga qarshilik

Sirpanishga qarshilik ko‘rsatkichi, odatda, faqat yangi poyabzal uchun aniqlanadi. Sirpanishga qarshilik poyabzalning yeyilishiga qarab o‘zgarishi mumkin. Agar poyabzalning tag charmi profillangan bo‘lsa, masalan, mayda detallari bo‘lsa, poyabzaldan foydalanish jarayonida ular tez yeyilib ketishi mumkin. Shuning uchun poyabzalning butun foydalanish muddati davomida qo‘llanilishini nazorat qilish kerak. Bunday nazorat poyabzalni muntazam tashqi ko‘rikdan o‘tkazishni, poyabzalni ekspluatatsiya sharoitida sinab ko‘rishni va sirpanish paytida muvozanatning yo‘qolishiga aloqador bo‘lgan holatlarni qayd etishni o‘z ichiga olishi mumkin.

A.4.3 Boshqa omillar

Poyabzalning yaroqliligiga quyidagi omillar ta‘sir qilishi mumkin:

- protektor (rifa) ni so‘yish;

- ifloslanish;
- tashqi ifloslantiruvchi moddalar ta’sirida materialning yemirilishi;
- eskirish;
- shikastlanishlar;
- foydalanish muddatining oshib ketishi.

Poyabzalni muntazam tozalab turish, uni yaroqli holatda saqlash, tashqi ko‘rikdan o‘tkazish va zarur bo‘lganda, undan optimal foydalanish uchun poyabzalni almashtirish tavsiya etiladi.

ZA Ilova

(ma’lumotnoma)

EN 13832-3:2018 va Reglamentning asosiy talablari (EC) 2016/425 o‘rtasidagi nisbat

EN 13832-3:2018 Yevropa Komissiyasi tomonidan Yevropa Parlamenti va Yevropa Kengashining 2016-yil 9-martdagi 2016/425-sonli Reglamenti va Yevropa Kengashining 89/686/EEG direktivasini bekor qilish uchun asosiy talablarni bajarishni tartibga soluvchi vositalarni tayyorlash uchun berilgan mandatiga muvofiq tayyorlangan.

EN 13832-3:2018 ga havolalar Yevropa Ittifoqining rasmiy jurnalida keltirilgan va ushbu Reglamentga muvofiq kamida bitta a’zo davlatda milliy standart sifatida realizatsiya qilinganidan so’ng, ushbu standartning ZA.1 jadvalda keltirilgan qoidalariga rioya qilish EN 13832-3:2018 hajmi doirasida uning ushbu Reglamentning asosiy talablariga va u bilan bog’liq bo’lgan EFTA (Yevropa erkin savdo tashkiloti) normativlariga muvofiqligi prezumpsiyasini anglatadi.

ZA.1 jadval - EN 13832-3:2018 va Reglamentga (EI) 2016/425 II ilova talablarini taqqoslash

Reglamentning asosiy talablari (EC) 2016/425	EN 13832-3 bo‘limlari/bo‘limlari	Izohlar/izohlar
		ZA ilovasi EN ISO 20345:2011, EN ISO 20346:2014 va EN ISO 20347:2012
1.1.1 Ergonomiklik	Bo‘lim 4	
1.2.1.1 Foydalanilgan materiallar	6.2.3	
1.4 Tayyorlovchi tomonidan taqdim etiladigan yo‘riqnomalar va axborotlar	Раздел 8	
2.4 Qarish ehtimoliga ega bo‘lgan CIZ	6.2.1.2, 6.2.1.3, 6.2.2	
2.12 Sog‘liq yoki xavfsizlik bilan bevosita yoki bilvosita bog‘liq bo‘lgan bir yoki bir nechta markirovkalangan MIZ	Раздел 7	
2.14 Bir nechta xavflardan himoya qilish	6.1, 6.2.1, 6.3	
3.1.1 Yiqilayotgan yoki tashlangan jismlarning zarbalari, shuningdek, tana qismlarining to‘siqlar bilan to‘qnashishi	6.1	
3.1.2.1 Sirpanishda yiqilishning oldini olish	6.1	
3.3 Mexanik ta’sirlardan himoya qilish	6.1 и 6.3	
3.6 Issiqlik va/yoki olovdan himoya qilish	6.3	
3.7 Sovuqdan himoya	6.3	
3.10.2 Teri qoplamalari yoki ko‘zlar bilan aloqa qilishdan himoya qilish	6.2.1	

OGOHLANTIRISH 1 - Muvofiqlik prezumpsiyasi faqat EN 13832-3:2018 ga havola Yevropa Ittifoqining rasmiy jurnalida e’lon qilingan ro‘yxatda saqlangunga qadar o‘z kuchida qoladi. EN 13832-3:2018 foydalanuvchilari Yevropa Ittifoqining rasmiy jurnalida chop etiladigan so‘nggi ro‘yxatlarni muntazam ravishda ko‘rib chiqishlari kerak.

OGOHLANTIRISH 2 - Ushbu standartning qo‘llanilish sohasiga kiradigan buyumlar uchun Yevropa Ittifoqining boshqa normativ hujjatlari ham qo‘llanilishi mumkin.

**Havola qilingan Yevropa standartlarining davlatlararo standartlarga muvofiqligi
to‘g‘risidagi ma’lumotlar**

DA.1-jadval

Havola qilingan Yevropa standartini belgilash	Muvofiqlik darajasi	Tegishli davlatlararo standartni belgilash va nomlash
EN ISO 868:2003	—	*
EN 13832-1:2018	IDT	TOCT EN 13832-1 - 2020 "Mehnat xavfsizligi standartlari tizimi. Ximiyaviy moddalardan saqlanish uchun maxsus poyabzal. Chast 1. Terminologiya i metodi ispitaniy"
EN ISO 20344:2011	MOD	TOCT 12.4.315 - 2018 "Mehnat xavfsizligi standartlari tizimi. Oyoqlarni individual himoya qilish vositalari. Sinov usullari" ¹⁾
EN ISO 20345:2011	IDT	TOCT ISO 20345 - 2015 "Individual himoya vositalari. Xavfsiz poyabzal. Umumiy texnik shartlar" ²⁾
EN ISO 20346:2014	—	*
EN ISO 20347:2012	IDT	GOST ISO 20347 - 2015 "Individual himoya vositalari. Professional poyabzal. Umumiy texnik shartlar" ³⁾
<p>- Tegishli davlatlararo standart mavjud emas. Uni qabul qilishdan oldin mazkur xalqaro standartning rus tiliga tarjimasi-dan foydalanish tavsiya etiladi. Mazkur xalqaro standartning rasmiy tarjimasi Standartlarning Federal axborot fondida saqlanadi.</p> <p>Izoh: Ushbu jadvalda standartlarga muvofiqlik darajasining quyidagi shartli belgilaridan foydalanilgan: IDT — bir xil standartlar; MOD — modifikatsiyalangan standartlar</p>		

Bibliografiya ma’lumotlar

EN ISO 374-1:2016 Xavfli kimyoviy moddalar va mikroorganizmlardan himoyalovchi qo'lqoplar - 1-qism: Kimyoviy xavf-xatarlar uchun atamalar va ishlash talablari.

EN 374-2:2014 Xavfli kimyoviy moddalar va mikroorganizmlardan himoyalovchi qo'lqoplar 2-qism: Kirishga chidamlilikni aniqlash.

EN 16523-1:2015 Moddalarning kimyoviy moddalar bilan o'tishiga chidamliligini aniqlash 1-qism: Uzlüksiz kontakt sharoitida suyuq kimyoviy moddalar bilan o'tishini aniqlash.

ISO 48:2010 Kauchuk, vulkanizatsiyalangan yoki termoplastik - Qattiqlikni aniqlash

ISO 1817:2015 Kauchuk, vulkanizatsiyalangan yoki termoplastik - Suyuqliklarning ta'sirini aniqlash

ISO 5423:1992 Qolipli plastmassa poyabzal - Umumiy sanoat maqsadlari uchun astarli yoki astarsiz poliuretan poyabzal - Texnik shartlar

EN 13832-2:2018 Kimyoviy moddalardan himoyalovchi poyabzal 2-qism: Kimyoviy moddalar bilan cheklangan kontaktga qo'yiladigan talablar

ISO/TR 16178 Poyabzal - poyabzal va poyabzal komponentlarida mavjud bo'lishi mumkin bo'lgan muhim moddalar.

ISO 7000:2014 Uskunalarda foydalanish uchun grafik belgilar - Ro'yxatdan o'tgan belgilar

EN 50321-1:2018 Jonli ishlash - Elektr himoyasi uchun poyabzal - Izolyatsiyalovchi poyabzal va overboots

Bibliografik ma’lumotlar

SUT: 13.340.50

Tayanch so‘zlar: maxsus poyabzal, talablar, uzoq muddatli kontaktda kimyoviy moddalar-dan himoya qilish.
